

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **V. H.**, zast. Mgr. Jekatěrinou Sochorovou, advokátkou, se sídlem v Praze 1, Dlouhá 16, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, post. Přihrádka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce podané proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2003 č. j. 11 Az 115/2003-15 a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

I. Kasační stížnost se **zamítá.**

II. Žádnému z účastníků se **nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna zástupkyni stěžovatele, advokátce Mgr. Jekatěrině Sochorové, se přiznává v částce 2150 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do 30-ti dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného Ministerstva vnitra České republiky ze dne 21. 11. 2002 sp. zn. OAM-10090/VL-19-P16-2001 bylo zastaveno řízení o udělení azylu žalobci podle ustanovení § 25 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) s odůvodněním, že se žalobce bez řádné omluvy opakovaně nedostavil k pohovoru za účelem objasnění důvodů jeho žádosti o azyl a na základě dosud zjištěných skutečností nebylo možno o žádosti žalobce o udělení azylu rozhodnout.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, v níž vytýkal žalovanému porušení ustanovení § 3 odst. 2, 4 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení a porušení ustanovení § 32 odst. 1 tohoto zákona, které klade důraz na povinnost správního orgánu zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a zatím účelem si pořizovat potřebné důkazy. Konkrétně namítal, že pozvání k pohovoru ke správnímu orgánu neobdržel, protože bydlí na ubytovně, kde nemá svoji vlastní schránku a předmětnou poštu mu nepředala pracovnice ubytovny. Poukazoval na to, že nezavinil, že se nemohl k pohovorům dostavit. Požádal proto o poskytnutí možnosti objasnit své velice závažné důvody, které jej vedly k podání žádosti o azyl.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 6. 2003 č. j. 11 Az 115/2003-15 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel ze správního spisu. Citoval ustanovení § 24 zákona o azylu a konstatoval, že správní orgán v napadeném rozhodnutí postupoval správně, jestliže dovodil splnění zákonných předpokladů pro zastavení řízení o udělení azylu. Správní orgán nepochybil ani při doručování písemností žalobci, jestliže předvolání na pohovor a následně i napadené rozhodnutí doručoval do vlastních rukou žalobci na adresu uvedenou v jeho čestném prohlášení. Z vrácených dokladů o nedoručení zásilek nevyplývá, že by se žalobce na této adrese dlouhodobě nezdržoval, takže nelze dovodit, že by bylo hodnověrně zjištěno, že místo pobytu žalobce není známo a byl by na místě postup podle ustanovení § 24 odst. 2 zákona o azylu a mělo být doručováno vyvěšením na úřední desku ve středisku. Z obsahu správního spisu vyplývá, že po celou dobu správního řízení neměl správní orgán pochybnost o tom, že se žalobce na uvedené adrese zdržuje, pouze si doručované zásilky nevyzvedl. Soud po provedeném řízení pak dospěl k závěru, že v této věci bylo rozhodnuto o zastavení řízení na základě závěru o tom, že jsou dány podmínky pro zastavení řízení proto, že se žalobce opakovaně nedostavil k pohovoru. K tomuto závěru měl správní orgán dostatek podkladů, neboť jak již bylo uvedeno, jsou ve správním spise založeny doručenky, z nichž je patrno, že žalobce byl k pohovoru opakovaně pozván, na tyto výzvy nereagoval (dokonce si je ani nepřevzal), nesdělil správnímu orgánu jinou adresu pro doručování ani skutečnost, že doručování na jím uvedené adrese může být obtížné, a proto žalovaný v souladu se zákonem postupoval podle ustanovení § 25 zákona o azylu. Soud neshledal důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí, a proto o žalobě rozhodl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. tak, že žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen stěžovatel) včas kasační stížnost, v níž namítal, že obě předvolání k pohovoru nebyla doručena v souladu s ustanovením § 24 odst. 2 správního řádu, neboť stěžovatel nebyl ani místně příslušnou provozovnou držitele poštovní licence ani obecním úřadem vhodným způsobem vyrozuměn, neboť nebyl o uložení písemnosti vyrozuměn vůbec. Namítal dále, že nebyl naplněn ani znak „nedostavil se opakovaně“, protože v případě opakování by se mělo jednat nejméně o tři výzvy k pohovoru. Navrhoval, aby napadený rozsudek Městského soudu v Praze byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu projednání. Navrhoval dále, aby soud přiznal odkladný účinek vykonatelnosti rozhodnutí. Žádal o nařízení veřejného soudního projednání a dále o ustanovení zástupce z řad advokátů a tlumočníka do ruského jazyka.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 8. 9. 2003 č. j. 11 Az 115/2003-26 ustanovil žalobci zástupce Mgr. Jekatěrinu Sochorovou, advokátku se sídlem v Praze 1, Dlouhá 16 pro řízení o kasační stížnosti žalobce.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek Městského soudu v Praze, byly vydány v souladu s právními předpisy. Poukázal dále na to, že stěžovatel v části IV. podané kasační stížnosti nejprve napadá rozhodnutí správního orgánu. Nejde tedy o výtky týkající se rozsudku soudu. Ohledně dalších tvrzení v této části kasační stížnosti odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud v Brně kasační stížnost zamítl.

V kasační stížnosti sepsané zástupkyní stěžovatele je namítáno, že stěžovatel ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) podává kasační stížnost z toho důvodu, že soud, přes důvodně vytýkané vady řízení před správním orgánem spočívající v porušení zákona při zjišťování skutkové podstaty správním orgánem v ustanoveních o řízení před správním orgánem způsobem, jež mohl ovlivnit zákonnost, ačkoliv tak měl učinit, rozhodnutí správního orgánu nezrušil. I když ze spisového materiálu správního orgánu a tvrzení žalovaného jednoznačně vyplynulo, že doručování neproběhlo v souladu s ustanovením § 24 odst. 1 zákona o azylu, soud se ve svém rozhodnutí touto skutečností vůbec nezabýval a ani z ní nevyvodil žádné důsledky. V souladu s výše zmíněným ustanovením písemnosti se doručují do vlastních rukou žadatele o udělení azylu a v případě žadatele, který je hlášen k pobytu mimo azylové středisko písemnost, kterou se nepodaří doručit, se uloží v ministerstvem určeném azylovém zařízení. Oznámení o uložení se vyvěsí v přijímacím nebo pobytovém středisku na úřední desce. V případě žalobce správní orgán nedoručenou písemnost uložil u držitele poštovní licence a žádné oznámení nevyvěsil, ba dokonce ani neponechal na adrese pobytu žalobce. Žalobce, ačkoliv úřední desku azylového střediska kontroloval, o uložení se nedozvěděl. Jako další pochybení soudu, které vedlo k vydání nezákonného rozhodnutí ve věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. uvedl stěžovatel vadu řízení před soudem spočívající v tom, že před vydáním rozhodnutí nebylo provedeno dokazování v potřebném rozsahu, a proto soud vycházel z nesprávných a neúplných skutkových zjištění nepostačujících ke správnému posouzení věci. Nejdůležitější skutkovou otázkou řízení bylo zjistit, zda žalobci bylo řádně doručeno předvolání k pohovoru se správním orgánem. Ve své žalobě žalobce tvrdil, že přes řádné plnění povinností při přebírání korespondence předvolání neobdržel. Správní orgán tvrdil, že zásilky přes uložení nebyly žalobcem vyzvednuty. V této situaci bylo třeba jednoznačně prokázat, zda žalobce řádně obdržel vyrozumění o uložení zásilky. Proto povinností soudu bylo provést dokazování výslechem svědků, poštovního doručovatele a pracovníka ubytovny odpovědného za předávání oznámení o uložení zásilek. Jelikož soud z vlastní činnosti mohl shledat, že žalobce doručovanou korespondenci vždy řádně přebírá, měl se přesvědčit o tom, zda poštovní doručovatel oznámení o uložení zásilky skutečně na adresu pobytu žalobce zanechal a zda došlo k předání předmětného oznámení ze strany pracovníka ubytovny. Tyto skutečnosti považoval žalobce za rozhodující, a proto ohledně nich měly být odstraněny veškeré pochybnosti. Stěžovatel dále namítal, že ze spisového materiálu správního orgánu vyplývá, že jak při žádosti o udělení azylu, tak i při poučení o právech a povinnostech účastníka řízení, tlumočily osoby, které nejsou zapsány v seznamu soudních znalců a tlumočníků. Dovozoval, že znalost cizího jazyka takových osob nemusí být postačující pro potřeby správního řízení a mohlo se stát, že poučení žalobce o jeho právech a povinnostech nebylo řádné. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dále podle ustanovení § 107 s. ř. s. žádal o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti a o osvobození od soudních poplatků.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší

správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel především uplatňuje v kasační stížnosti důvod uvedený v ustanovení § 103 b) s. ř. s., a proto je třeba se nejprve vyjádřit k dopadu tohoto ustanovení. Skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, ve spise obsažený, vede k jiným skutkovým závěrům, než jaké učinil rozhodující správní orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí Městského soudu v Praze neshledal. Městský soud se v napadeném rozhodnutí zabýval otázkou doručování správním orgánem a pro posouzení správnosti doručování vycházel především z obsahu správního spisu, z něhož zjistil, že stěžovatel učinil dne 24. 10. 2001 před správním orgánem čestné prohlášení, že po dobu azylového řízení se bude zdržovat na adrese ubytovny P. N., v P. 8, P. P. 13. Poučení pro účastníky řízení o udělení azylu převzal stěžovatel za přítomnosti tlumočníka dne 12. 10. 2001. Stěžovatel byl předvolán k pohovoru ve věci řízení o azylu na jím uvedenou adresu na den 23. 10. 2002 a na den 20. 11. 2002. V případě obou předvolání je poznamenáno, že adresát si zásilku nevyžádal a byla mu proto uložena na poště ve dnech 23. 9. 2002 a 25. 10. 2002, avšak adresát si zásilku v úložní době nevyzvedl přes poučení, že nevyzvedne-li si uloženou zásilku do tří dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení. Toto poučení je v souladu s ustanovením § 24 zákona č. 71/1967 Sb. ve znění pozdějších předpisů (správní řád).

Nejvyšší správní soud souhlasí s právním názorem vysloveným v napadeném rozsudku, v němž je uvedeno, že správní orgán nepochybil při doručování písemnosti stěžovateli, jestliže předvolání na pohovor a následně i napadené rozhodnutí doručoval do vlastních rukou stěžovatele na adresu uvedenou v jeho čestném prohlášení. Z vrácených dokladů o nedoručení zásilek nevyplývá, že by se stěžovatel na této adrese dlouhodobě nezdržoval, takže nelze dovodit, že by bylo hodnověrně zjištěno, že místo pobytu stěžovatele nebylo známo a byl by na místě postup podle ustanovení § 24 odst. 2 zákona o azylu. Nelze tedy souhlasit s námitkou stěžovatele, že doručování neproběhlo v souladu s ustanovením § 24 odst. 1 zákona o azylu, a že při doručování zásilek mělo být postupováno podle § 24 odst. 2 zákona o azylu, neboť žadatel nikdy nezpochybnil, že by se nezdržoval v místě, kde je hlášen k pobytu (§ 24 odst. 3 zákona o azylu). Pokud stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, že ačkoliv úřední desku azylového střediska kontroloval, o uložení zásilek se nedozvěděl, naskýtá se otázka, ve kterém azylovém středisku stěžovatel výše uvedené skutečnosti sledoval, když z obsahu správního spisu plyne, že předávací protokol ze dne 10. 10. 2001 byl proveden na oddělení cizinecké policie ve Frýdku Místku, pracoviště V. L., prohlášení o jazyce bylo učiněno dne 12. 10. 2001 u PŘS V. L. a návrh na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 12. 10. 2001 byl podán téhož dne na Odboru azylové politiky pracoviště V.L. Poté dne 24. 10. 2001 podepsal stěžovatel čestné prohlášení, že se bude zdržovat u pana N., P.

Písemnosti pak byly zasílány žadateli vždy na výše uvedenou adresu. Nutno tedy uzavřít, že v případě stěžovatele bylo správně postupováno při doručování podle § 24 odst. 1 zákona

o azylu, přičemž pro posouzení správnosti doručení do vlastních rukou bylo třeba postupovat podle § 24 správního řádu.

Podle ustanovení § 24 odst. 2 správního řádu nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

V dané věci se jednalo o doručování písemnosti určených do vlastních rukou adresátu, kdy bylo povinností pošty dodržet postup uvedený v ustanovení § 24 odst. 2 správního řádu. Z obsahu vrácených doručenek založených ve správním spise vyplývá, že doručující pošta v dané věci předepsaný postup dodržela. Z vrácené doručenky, která obsahovala předvolání k pohovoru na den 23. 10. 2002 vyplývá, že písemnost byla uložena dne 23. 9. 2002 u držitele poštovní licence, tedy na poště v P. 8 a téhož dne bylo uložení zásilky oznámeno. Dne 9. 10. 2002 potvrdila poštovní doručovatelka pošty P. 8, že zásilka nebyla vyžádána. Vrácená doručenka od předvolání stěžovatele na pohovor 20. 11. 2002 obsahuje údaje, podle nichž byla zásilka uložena dne 25. 10. 2002 a téhož dne byla tato skutečnost adresátu oznámena. Dne 12. 11. 2002 doručovatelka pošty Praha 8 potvrdila, že zásilka nebyla vyžádána. K tomu, aby mohla být vyvrácena správnost údajů o doručení obsažených v doručence, musí stěžovatel především tvrdit skutečnosti, které vedou k závěru, že údaje v doručence nejsou pravdivé. Jde-li o tzv. náhradní doručení písemností určené do vlastních rukou účastníka, jsou tvrzeními, jež v případě, že jsou prokázána, mohou vyvrátit závěr o doručování dokladovaném doručenkou, zásadně jen tvrzení, že se nezastižený adresát v době doručování písemností v místě doručení nezdržoval, příp. tvrzení, že pošta při doručování zásilky nedodržela postup předepsaný správním řádem a poštovním řádem.

V posuzované věci stěžovatel nikdy netvrdil, že by se v místě doručování, tj. v Praze 8, P. P. 13, v ubytovně „P. N.“ nezdržoval. V žalobě namítal pouze to, že bydlí na ubytovně, kde nemá svoji schránku a pošta je mu předávána přes pracovníky ubytovny. Tvrdil, že bohužel došlo k tomu, že mu pracovnice ubytovny poštu nepředala. Tvrzení, že stěžovatel vyrozumění o uložení písemnosti neobdržel, však – ani kdyby byla prokázána jeho pravdivost – není způsobilé závěr o doručení zásilky vyvrátit. Okolnost, že se poštou řádně učiněná výzva nebo vyrozumění o uložení zásilky nedostala k adresátu, např. proto, že pracovnice ubytovny oznámení stěžovateli nepředala, nemá vliv na správnost závěru o řádném doručení písemnosti, neboť tato tvrzená skutečnost nemůže zpochybnit řádně doložený předepsaný postup držitele poštovní licence.

Tvrzení stěžovatele o tom, že nebyl ani místně příslušnou provozovnou držitele poštovní licence ani obecním úřadem o uložení zásilky vyrozuměn, je poprvé obsaženo až v kasační stížnosti. Jedná se tedy o důvod, který stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. V této souvislosti nutno rovněž poukázat na ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Nejvyšší správní soud tedy nemůže přihlížet k námitce stěžovatele uplatněné z důvodů § 103 písm. d) s. ř. s., v níž tvrdí, že povinností soudu bylo provést dokazování výslechem svědků, poštovního doručovatele a pracovníka ubytovny odpovědného za předání oznámení o uložení zásilek, neboť uvedené námitky směřující ke zjištění, zda byl stěžovatel řádně vyrozuměn o uložení zásilky držitelem poštovní licence, uvádí stěžovatel až v kasační stížnosti. I bez

zřetele k výše uvedenému však nutno konstatovat, že výše uvedená námitka neobsahovala konkrétní tvrzení, která by směřovala ke zpochybnění pravdivosti údajů obsažených na vrácených doručenkách, majících charakter veřejné listiny, a které by mohly vyvrátit závěr o doručení dokladovaném těmito doručenkami.

Pokud jde o námitku stěžovatele, v níž tvrdí, že znalost cizího jazyka osob, které nejsou zapsány v seznamu soudních znalců a tlumočníků, nemusí být dostačující pro potřeby správního řízení, je třeba uvést, že podle obsahu spisu byl ustanoven dne 12. 10. 2001 znalcem – tlumočníkem ve věci stěžovatele G. L., který byl seznámen se zákonem č. 36/1967 Sb. a vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. V prohlášení o převzetí poučení ze dne 12. 10. 2001 potvrdil stěžovatel svým podpisem, že převzal poučení pro účastníky řízení o udělení azylu na území ČR v jazyce ruském, byl seznámen s jeho obsahem a porozuměl mu. Obsah správního spisu tedy nenasvědčuje tomu, že by poučení stěžovatele o právech a povinnostech nebylo řádné.

Pokud pak jde o námitku stěžovatele ve vztahu k výkladu pojmu „opakovaně“ uvedeného v ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu, nutno rovněž konstatovat, že uvedenou skutečnost uplatnil stěžovatel až v kasační stížnosti a nelze k ní podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout. Z gramatického výkladu tohoto pojmu však je třeba dovodit, že k naplnění tohoto zákonného pojmu postačí, pokud se žadatel o azyl nedostaví k pohovoru bez vážného důvodu více než jednou.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádnému vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává, když stěžovatel s kasační stížností ve věci úspěch neměl.

Odměna soudem ustanovené zástupkyni stěžovatele byla přiznána ve výši 2150 Kč, a to za dva úkony právní služby po 1000 Kč (příprava a převzetí zastoupení a za sepsání kasační stížnosti ze dne 13. 10. 2003) podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a 150 Kč za režijní paušál (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Celková částka činí 2150 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 5. 12. 2003

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu